

Sygn. akt I C 1156/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Marcin Kolasiński

Protokolant: stażysta Dorota Siebert

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2021 roku w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **im. F. S. z siedzibą w G.**

przeciwko **D. W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej D. W. na rzecz powódki (...) im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 21 516,11 zł (dwadzieścia jeden tysięcy pięćset szesnaście złotych i 11/100) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od 9 marca 2021 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej D. W. na rzecz powódki (...) im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 4693 zł (cztery tysiące sześćset dziewięćdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 1156/21

UZASADNIENIE

(...) im. F. S. z siedzibą

w G. wniosła pozew przeciwko D. W. o zapłatę kwoty 21 516,11 zł wraz

z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od 9 marca 2021 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, że 5 marca 2018 roku udzieliła pozwanej pożyczki w kwocie 23 000 zł, z której warunków biorąca pożyczkę nie wywiązała się. Umowa została wypowiedziana, a pożyczka stała się wymagalna 22 lutego 2021 roku. Na sumę dochodzoną pozwem składały się następujące kwoty: kapitał pożyczki w wysokości 20 068,93 zł, niezapłacone odsetki zwykłe umowne naliczone do dnia postawienia pożyczki w stan natychmiastowej wymagalności w wysokości 1335,77 zł oraz skapitalizowane na 9 marca 2021 roku odsetki za opóźnienie w wysokości 111,41 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwana D. W., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania wedle norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana zakwestionowała umocowanie osób zawierających umowę w imieniu powódki oraz przyjęcie pozwanej w poczet członków powódki. Ponadto pozwana zakwestionowała ważność umowy z uwagi na wadliwie określone zmienne oprocentowanie, naruszające zasady współzycia społecznego, jak również postanowienia umowy dotyczące prowizji oraz naliczenie oprocentowania od prowizji. Pozwana zakwestionowała także wysokość

naliczonych odsetek umownych. Pozwana podniosła nieskuteczność wypowiedzenia umowy, podając, że nie zaszyły okoliczności uprawniające powódkę do wypowiedzenia umowy. Ponadto pozwana złożyła powódce oświadczenie o tzw. darmowym kredycie w trybie art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim (k. 55-59).

W piśmie procesowym z 5 listopada 2021 roku powódka podtrzymała swoje twierdzenia oraz wskazała sposób wyliczenia poszczególnych należności wynikających z pozwu (k. 69-77).

Sąd rozpoznał sprawę w postępowaniu zwykłym.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 5 marca 2018 roku D. W. zawarła ze (...) im. F. S. z siedzibą w G. umowę pożyczki w wysokości 23 000 zł. Na mocy umowy biorąca pożyczkę otrzymała kwotę 18 860 zł (pkt 5 umowy). Kwota pożyczki (23 000 zł) została przelana na rachunek D. W. (pkt 6 umowy). Pożyczka miała być spłacana w miesięcznych ratach do 27 lutego 2028 roku (pkt 12 umowy oraz harmonogram spłaty). Strony przewidziały oprocentowanie kwoty pożyczki, w tym również kredytowanych kosztów pożyczki, według zmiennej stopy procentowej, ustalonej przez zarząd (...) raz na kwartał na podstawie zmian stopy referencyjnej NBP. Oprocentowanie na dzień zawarcia umowy wynosiło 9,35 %. Maksymalna wysokość odsetek nie mogła w stosunku rocznym przekroczyć dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (pkt 7 umowy). Szacunkowa suma odsetek za cały okres obowiązywania umowy miała wynosić 12 587,23 zł (pkt 17 umowy). Roczna stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego wynosiła dwukrotność sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych i nie mogła w stosunku rocznym przekroczyć dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie (pkt. 20 i 22 umowy). Oprócz tego na koszty pożyczki składały się kwoty 4140 zł tytułem prowizji za udzielenie pożyczki i 1487,50 zł tytułem kosztów prowadzenia rachunku za cały okres trwania umowy (pkt 18 umowy). Prowizja pobrana została z kwoty udzielonej pożyczki (23 000 zł – 4140 zł = 18 860 zł). Szacunkowy całkowity koszt pożyczki wynosił 18 214,73 zł (pkt 16 umowy). (...) zastrzegła sobie prawo do wypowiedzenia umowy z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia po upływie okresu wypowiedzenia całej pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności, m.in. gdy pożyczkobiorca nie zapłacił w terminie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy listem poleconym do zapłaty w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy (pkt 28 umowy).

Dowody:

- umowa pożyczki z 5.03.2018 r. (k. 11-14),
- regulamin udzielania kredytów i pożyczek konsumenckich (...) (k. 15-16),
- tabela prowizji i opłat dla pożyczek i kredytów (k. 17-20),
- harmonogram spłaty (k. 21-23),
- pełnomocnictwa do zawarcia umowy w imieniu (...) (k. 80-81),
- zestawienie operacji na rachunku płatniczym (k. 34-39, 40-42, 91-92).

Przed zawarciem umowy D. W. złożyła deklarację członkowską i została przyjęta w poczet członków (...) im. (...) z siedzibą w G., co było warunkiem udzielenia pożyczki.

Dowody:

- uchwała zarządu (...) o przyjęciu w poczet członków D. W. i deklaracja członkowska (k. 86-88),
- pełnomocnictwa do stwierdzania przyjęcia nowych członków (...) (k. 78-79, 89-90).

W dniu 6 maja 2020 roku pozwana złożyła wniosek o restrukturyzację pożyczki. W dniu 14 maja 2020 roku (...) wydała pozytywną decyzję restrukturyzacyjną, w której zgodziła się na zmianę zasad spłaty pożyczki i zawieszenie płatności 3 rat pożyczki począwszy od kwietnia 2020 roku do czerwca 2020 roku, ustalając nowy harmonogram spłat pożyczki.

Dowody:

- wniosek o restrukturyzację (k. 24-25),
- pismo (...) z 14.05.2020 roku wraz z harmonogramem (k. 26-27),
- pełnomocnictwa w zakresie restrukturyzacji (k. 82, 84).

D. W. nie zapłaciła rat pożyczki, których suma przekroczyła dwa okresy płatności. W związku z tym (...) pismami z 11 sierpnia 2020 roku i 8 września 2020 roku wezwała biorąca pożyczkę do zapłaty zaległości w terminie 14 dni roboczych, a następnie pismem z 8 stycznia 2021 roku wypowiedziała umowę z 5 marca 2018 roku z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. W pismach wzywających do zapłaty D. W. była informowana o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Wypowiedzenie umowy D. W. odebrała 20 stycznia 2021 roku.

Dowody:

- wezwanie do zapłaty z 11.08.2020 r. z potwierdzeniem nadania (k. 31),
- wezwanie do zapłaty z 8.09.2020 r. z potwierdzeniem nadania (k. 32-33),
- wypowiedzenie umowy z 8.01.2021 r. z potwierdzeniami nadania i odbioru (k. 28-30),
- pełnomocnictwo do kierowania wezwań do zapłaty (k. 83),
- pełnomocnictwo do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy (k. 85).

Po upływie okresu wypowiedzenia, tj. z dniem 22 lutego 2021 roku, cała pozostała należność z tytułu pożyczki została postawiona w stan wymagalności. Z tytułu przedmiotowej umowy D. W. dokonała wpłat w łącznej wysokości 2931,07 zł, które zostały zarachowane na poczet kapitału pożyczki. Na dzień wniesienia pozwu zadłużenie wynikające z umowy wynosiło: 20 068,93 zł (23 000 zł – 2931,07 zł) tytułem kapitału pożyczki, 1335,77 zł tytułem niezapłaconych odsetek zwykłych umownych naliczonych od 28 marca 2020 roku do dnia postawienia pożyczki w stan wymagalności, tj. 22 lutego 2021 roku, i 111,41 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie naliczonych od 28 września 2020 roku do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu, tj. 8 marca 2021 roku, przy czym do 22 lutego 2021 roku odsetki naliczone zostały od zaległych rat, a od 23 lutego 2021 roku od całego niespłaconego kapitału.

Dowody:

- zestawienie operacji na rachunku płatniczym (k. 34-39, 40-42, 91-92).

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony powyżej stan faktyczny ustalony został w oparciu o dokumenty przedłożone przez stronę powodową, które – w ocenie sądu – stanowiły w pełni wiarygodną podstawę ustaleń faktycznych.

Powódka dochodziła roszczenia przeciwko pozwanej na podstawie umowy pożyczki. Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W niniejszej sprawie za okoliczności bezsporne można było uznać samo zawarcie umowy pożyczki między stronami, jak również niewywiązanie się pozwanej z obowiązku spłaty rat pożyczki, któremu to faktowi strona pozwana na żadnym etapie postępowania nie zaprzeczyła (art. 230 k.p.c.).

W ocenie sądu strona powodowa wywiązała się ze spoczywającego na niej ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) w zakresie istnienia legitymacji czynnej powódki, istnienia i wysokości wierzytelności dochodzonej pozwem, a także jej wymagalności.

Sąd uznał roszczenie powódki za udowodnione co do wysokości, a to na podstawie przedłożonych przez stronę powodową wydruków i zestawienia operacji na rachunku pozwanej (k. 34-39, 40-42, 91-92). Dokumenty te, jak każdy inny dowód, podlegały ocenie wiarygodności i mocy dowodowej według wskazań zawartych w art. 233 § 1 k.p.c. Wynikały z nich szczegółowo operacje dokonywane przez pozwaną na rachunku, saldo zadłużenia oraz jakie należności składały się na tenże dług. W sposób szczegółowy i przekonujący przedstawiały, w jakiej części pożyczka została spłacona, jaka była wysokość i struktura zadłużenia z tytułu umowy, jak i sposób wyliczenia odsetek zwykłych i za opóźnienie. Zgodzić należało się z argumentacją powódki, że zarzuty strony pozwanej odnośnie do niewykazania wysokości roszczenia miały charakter ogólnikowy i nie wskazywały, jakie konkretnie uchybienia w wyliczeniu kwot popełniła powódka, wobec czego nie podważały wiarygodności tychże dokumentów. Wydruki z systemu informatycznego powódki należało uznać za dokumenty w świetle dyspozycji art. 77³ k.c. i 243¹ k.p.c.

W ocenie sądu roszczenie powódki było wymagalne i nie zostało złożone przedwcześnie. Strona powodowa przedłożyła bowiem pisma z wezwaniami do zapłaty i wypowiedzeniem umowy wraz z potwierdzeniami nadania i doręczenia (k. 28-33). Wypowiedzenie umowy pożyczki pozwana odebrała 20 stycznia 2021 roku. Zdaniem sądu, powódka należycie spełniła wszystkie ustawowe wymogi związane z wypowiedzeniem umowy przewidziane w art. 36 ust. 1a ustawy z 5 listopada 2009 roku o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1844 z późn. zm.) w zw. z art. 75 i 75c ustawy z 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 2439 z późn. zm.). Z przedłożonych przez powódkę dokumentów wynikało bowiem, że przed wypowiedzeniem umowy pozwana została wezwana pismami z 11 sierpnia 2020 roku i 8 września 2020 roku do zapłaty zaległości, jak i poinformowana o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia (k. 31 i 32). Co prawda strona powodowa nie przedłożyła dowodu odbioru tych dokumentów przez pozwaną, a jedynie dowody nadania (k. 33 i 33v), to w świetle całokształtu okoliczności faktycznych sprawy sąd nie znalazł uzasadnionych podstaw, ażeby odmówić wiarygodności twierdzeniom powódki co do wysłania pozwanej tychże pism. Ponadto pozwana złożyła wniosek o restrukturyzację (k. 24-25), o którego możliwości złożenia została poinformowana w wezwaniach do zapłaty, co również stanowi potwierdzenie, że je otrzymała.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut pozwanej dotyczący braku legitymacji osób, które zawierały umowę pożyczki w imieniu powódki. Powódka przy zawieraniu umowy pożyczki z pozwaną była reprezentowana przez A. Z. i W. W., a więc osoby uprawnione do działania w imieniu powódki. Przedłożone przez powódkę pełnomocnictwa były wystarczającym dowodem wykazującym umocowanie do zawarcia w imieniu powódki umowy pożyczki z pozwaną. Należy również podkreślić, że zgodnie z art. 97 k.c. osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Ponadto należy podkreślić, że obie strony przystąpiły do wykonywania przedmiotowej umowy.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut pozwanej kwestionujący przyjęcie jej w poczet członków powodowej kasy oraz brak umocowania osób, które stwierdziły przyjęcie pozwanej w poczet członków (...). Powódka przedłożyła dokumenty potwierdzające członkostwo pozwanej w (...) im. (...) (k. 78-79, 86-90). Ponadto samo udzielenie pożyczki pozwanej świadczy o tym, że pozwana została przyjęta w poczet członków (...), gdyż kasa udziela pożyczek wyłącznie swoim członkom (§ 1 ust. 1 regulaminu - k. 15). W ocenie sądu również fakt, że obie strony przystąpiły do wykonywania umowy, świadczył o tym, że członkostwo pozwanej w (...) nie było aż do tej pory kwestionowane.

Sąd nie podzielił również twierdzeń strony pozwanej odnośnie do zastosowania

w umowie klauzul niedozwolonych dotyczących pozaodsetkowych kosztów udzielenia pożyczki (art. 385¹ § 1 k.c.). Na koszty te składały się kwoty 4140 zł tytułem prowizji oraz 1487,50 zł tytułem kosztów prowadzenia rachunku za cały okres trwania umowy (pkt 18 umowy).

Co do prowizji, to wynosiła ona 4140 zł i stanowiła około 22 % udzielonej pożyczki, tj. kwoty rzeczywiście otrzymanej przez pozwaną (18 860 zł). Trudno więc, zdaniem sądu, byłoby uznać tę opłatę za wygórowaną i rażąco naruszającą interesy konsumenta, czego wymaga dyspozycja art. 385¹ § 1 k.c. Według sądu, wysokość prowizji była adekwatna do kwoty pożyczki i okresu kredytowania. Sama możliwość pobierania prowizji za udzielenie pożyczki nie jest kwestionowana (wynika z art. 36 ust. 2 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych w zw. z art. 69 ust. 1 in fine Prawa bankowego), pod warunkiem, że opłata ta odzwierciedla rzeczywiste koszty związane z udzieleniem czy obsługą umowy i nie służy obejściu innych przepisów, zwłaszcza dotyczących odsetek maksymalnych (art. 359 § 2¹ k.c.). Powódka w piśmie procesowym z 5 listopada 2021 roku (k. 69-77) wskazała, jaki charakter miała prowizja (wynagrodzenie za ryzyko związane z udzieleniem pożyczki), według jakich kryteriów (wysokość pożyczki i okres kredytowania) i za jakie czynności została naliczona (rozpatrzenie wniosku kredytowego, przygotowanie i zawarcie umowy). Trudno przy tym wymagać, żeby pożyczkodawca w sposób szczegółowy wykazał każdy koszt związany z zawarciem konkretnej umowy, biorąc pod uwagę, że ich ponoszenie związane było z funkcjonowaniem kasy jako instytucji oferującej i sprzedającej wiele tego typu produktów.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej, że powód naliczył oprocentowanie również od prowizji, należy podkreślić, że pozwanej została udostępniona, zgodnie z umową, cała kwota pożyczki w kwocie 23 000 zł, z czego następnie pokryto prowizję.

W ocenie sądu nie naruszała również interesów pozwanej jako konsumenta opłata za prowadzenie rachunku w wysokości 1487,50 zł za cały okres trwania umowy, tj. 10 lat. Wynosiła ona więc 12,40 zł miesięcznie i można ją uznać za powszechnie obowiązującą na rynku.

Nie można więc, zdaniem sądu, uznać pozaodsetkowych kosztów udzielenia pożyczki za wygórowane i rażąco naruszające interesy konsumenta, czego wymaga dyspozycja art. 385¹ § 1 k.c. Według sądu wysokość tychże kosztów była adekwatna do kwoty pożyczki i okresu kredytowania. Mieściły się przy tym w granicach przewidzianych w art. 36a ustawy z 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 246).

W przypadku zastosowanej w umowie klauzuli zmiennego oprocentowania (pkt 7 umowy), trudno ją uznać za niezrozumiałą czy niezgodną z zasadami współżycia społecznego. Choć oprocentowanie ustalane było przez zarząd kasy, to odwoływało się do obiektywnego czynnika, jakim była stopa referencyjna NBP, określało kierunek zmian (podwyżka stopy - podwyżka oprocentowania, obniżka stopy - obniżka oprocentowania), jak i częstotliwość zmian (raz na kwartał). Ponadto w postanowieniu umownym wyraźnie wskazano, że maksymalna stopa procentowa nie może w stosunku rocznym przekroczyć dwukrotności wysokości odsetek ustawowych, co pozostawało w zgodzie z art. 359 § 2¹ k.c. Należy przy tym wskazać, że postanowienia umowne były sformułowane jednoznacznie i precyzyjnie.

Wobec przytoczonej w akapitach poprzedzających argumentacji, sąd nie podzielił twierdzenia strony pozwanej co do nieważności umowy pożyczki z 5 marca 2018 roku w myśl art. 58 § 3 k.c.

W ocenie sądu strona powodowa nie naruszyła również przepisów wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. W związku z powyższym pozwana nie była uprawniona do złożenia oświadczenia o zwrocie pożyczki bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych pożyczkodawcy. Przepisy wymienione w art. 45 ust. 1 ustawy odnoszą się, najogólniej ujmując, do formy i elementów umowy (art. 29, 30 i 31 ustawy) czy wysokości kosztów ubocznych (art. 33a, 36a i 36b ustawy). Zawarta między stronami umowa odpowiadała wszelkim wymogom formalnym stawianym przez ustawę o kredycie konsumenckim. Co do kosztów ubocznych pożyczki sąd wypowiedział się we

wcześniejszej części uzasadnienia. Natomiast pozostała część przepisów wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy nie miała zastosowania do umowy łączącej strony (art. 32 i 36c ustawy).

Mając powyższe na uwadze, sąd w całości uwzględnił roszczenie powódki, o czym orzeczono w punkcie I. sentencji wyroku.

O odsetkach umownych za opóźnienie orzeczono w myśl art. 481 § 1 i 2¹ k.c., zasądzając je od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

O kosztach procesu w punkcie II. wyroku orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Powódka wygrała niniejszą sprawę w całości, w związku z czym należał się jej zwrot od pozwanej wszystkich poniesionych kosztów procesu, na które składały się opłata od pozwu w kwocie 1076 zł, wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 3600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych /tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265/) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.